L-ISTORJA TAS-SALIB

Is-salib li fuqu miet Ġesù Kristu għandu hu wkoll l-istorja tiegħu, li nistgħu nqassmuha f'żewġ taqsimiet: waħda mill-mewt ta' Kristu 'l quddiem, l-oħra mill-mewt ta' Kristu 'l ura; waħda tgħidilna l-ġrajja tas-salib mindu sabitu Santa Liena sal-lum, l-oħra turina x'kienu jaħsbu l-insara taż-żmenijiet il-qodma fuq nisel is-salib imqaddes jew fuq is-siġra li minnha inħadem is-salib. Fuq din it-tieni taqsima biss biħsiebi nitkellem, mhux bħala mogħdija taż-żmien, iżda biex nuri kif moħħ il-bniedem jati sura u ħajja lil-ħsieb tiegħu, kif jinseġ storja biex ifisser bi ġmiel u b'qawwa akbar dak li jħoss f'qalbu.

Għalina, s-salib imqaddes kien maħdum minn għuda maqtugħa minn siġra li ma kellha xejn aktar minn siġar oħra. Mhux hekk kienu jaħsbu dari. Dik is-siġra kellha tkun siġra tal-għaġeb biex jistħoqqilha ssir is-salib ta' Kristu,u billi l-aktar siġra tal-għaġeb kienet is-siġra tal-ħajja mħawwla f' nofs il-ġenna tal-art, l-insara malajr qabblu ma' din is-siġra s-siġra tas-Salib imqaddes.

Insibuha miktuba l-ewwel darba fis-sêklu 12. Tgħid hekk: "Adam kien marid u kellu wġigħ kbir; bagħat 'l ibnu l-ġenna tal-art u l-anġlu tâh fergħa mis-siġra tal-ħajja, u Adam, li kien jaf xinhi dik is-siġra, ħawwilha u saret siġra kbira. Żmien twil wara, huma u jibnu t-tempju ta' Salamun, ġiebu għawied minn kullimkien u fosthom travu minn dik is-siġra wkoll. Iżda baqa' żejjed u rmewh. Meta s-sultana ta' Saba marret iżżur is-sultan Salamun, rat dak it-travu u tâtu qima. Wara tefgħuh f'għadira jew menqa li fi żmien Kristu nixfet u għalhekk it-travu reġa' deher. Tellgħuh u minnu għamlu s-salib ta' Kristu."

Dik il-ħabta, fis-sêklu 12 ukoll, insibuha miktuba b'għamla ftit u xejn imbiddla: "Fi żmien is-sultan David, raġel mar f'masġar, ra siġra li għoġbitu, qatagħha u ġiebha lis-sultan. Stagħġeb biha s-sultan u ksieha bid-deheb u beda jatiha qima ta' kulljum. Hekk ukoll għamel ibnu Salamun. Meta s-sultana ta' Saba marret iżżur is-sultan Salamun u rât dak iż-żokk ta' siġra miksi bid-deheb qalet: Li kien jaf Salamun x'għad isir minn dik il-għuda, ma jatihiex qima imma jaħraqha, għax fiha għad jissallab bniedem li jġarraf is-Saltna tiegħu. Malli sema' Salamun dal-kliem, minnufih qaxxar dak it-travu mid-deheb u rmieh f'menqa, li fi żmien Kristu kienu jinżlu fiha l-morda u jfiqu. Fl-aħħar jiem tal ħajja ta Kristu l-menqa nixfet, u l-Lhud, malli raw it-travu, tellgħuh u għamlu bih is-salib."

Nistgħu naħsbu li din l-istorja, qabel ma nkitbet, kienet ilha ġejja minn żmien għal ieħor, u, bħalma dejjem jigri, aktarx dejjem tikber u tiżżejjen b'xi żjieda ġdida. X'uħud jaħsbu li l-eqdem għamla ta' din l-istorja hi t-tieni waħda li semmejna,

li fiha Adam ma jindaħal xejn. L-istorja ta' Adam marid li jibgħat 'l ibnu l-ġenna tal-art, naqrawha fi ktieb ieħor qadim li jismu *Il ħajja ta' Adam u Eva.* Jista jkun li minn din l-istorja ttieħdu xi xniexel biex aktar iżejjnu l-istorja tas-Salib u aktar ikabbru l-għaġeb tas-siġra tas-salib.

Hu xinhu din l-istorja kienet miżmuma f'dawk iż-żmenijiet b'għożża kbira, għax naqrawha fil-kotba ta' għorrief magħrufin għall-għerf u għat-tjieba tagħhom. Daħlet saħansitra fit-talb tal-Knisja. Fl-innu tal-Matutin tal-festa tas-Salib, nhar l-14 ta' Settembru, ngħidu:

. . . Alla. . . . .
ried mis-siġra li qatlitna
il-ħlas joħroġ ta' saħħitna.

. . . .
Biex is-saħħa hekka tiġina
mnejn il-mewt ħarġet għalina.*

Jiġifieri, s-siġra li ġebitilna l-mewt bid-dnub ta' Adam, radditilna l-ħajja bil-mewt ta' Kristu.

B' xhieda ta' ġieh lejn il-Knisja ridt inġib hawn din l-istorja żgħira.

P. P. SAYDON.

* Ara L. MIFSUD-TOMMASI, *L-inni mqaddsa*, faċċ. 99.